

Štefan Žáry

personálna bibliografia

Zostavila Katarína Donovalová

OBSAH

1. [Štefan Žáry: Návšteva \(úryvky\)](#)
2. [Úvod](#)
3. [Život Štefana Žáryho](#)
4. [Bibliografia](#)
 - 4.1. [Literárna tvorba](#)
 - 4.1.1. [Knižné vydania](#)
 - 4.1.1.1. [Poézia](#)
 - 4.1.1.2. [Próza](#)
 - 4.1.1.3. [Literatúra pre deti a mládež](#)
 - 4.1.1.4. [Dráma](#)
 - 4.1.1.5. [Preklady knižných vydaní](#)
 - 4.1.2. [Poézia a próza v periodikách a zborníkoch](#)
 - 4.1.2.1. [Poézia](#)
 - 4.1.2.2. [Próza](#)
 - 4.1.2.3. [Literatúra pre deti a mládež](#)
 - 4.1.2.4. [Preklady](#)
 - 4.1.3. [Literárna publicistika](#)
 - 4.2. [Autor o sebe a svojom diele. Rozhovory](#)
 - 4.3. [O spisovateľovi a jeho diele](#)
 5. [Registre](#)
 - 5.1. [Menný register](#)
 - 5.2. [Register názvov literárnych prác](#)
 - 5.3. [Register prekladov](#)
 - 5.4. [Register názvov ostatných prác](#)

Štefan Žáry

Návšteva

Zas vkročili sme do leta,
čo pokosenou trávou vonia;
horúci vzduch sa trblieta
a poľné kvety nektár ronía.
Nuž zavítal som do Pohronia,
kde hojdala ma kolíska,
kde všetky spieže detstva zvonía
a každá z nich ma poíska.

Tak navštívil som Bystricu,
tú sivú húsku chocholatú,
Bystricu - skvostnú ihlicu,
vše pripínanú na kravatu;
dukátmi dejín nezaviatu,
čo povíchríca nezraní

Ešte som patrilo vidieku
a už som ľúbil toto mesto,
čo malo zvláštnu mentieku,
krojené čižmy s tmavou vestou.
Ono mi bolo druhým hniezdom,
tou blízkou-známou cudzinou;
tak rád som k nemu mieril cestou
v batohu, peši, drabinou.

Hron, rieka moja spanilá,
kde hviezdne stáda vodu pijú,
to ty si láskou nabila
rodného srdca batériu,
učila, jak sa kytky vijú
z rezedy, púpav, fialiek,
predstavilas mi poéziu,
kráľovnu svojich rusaliiek!
(úryvky)

ÚVOD

Medzi významné osobnosti súčasnej slovenskej literatúry a zároveň k popredným osobnostiam kultúrneho života Banskobystrického okresu nesporne patrí básnik **ŠTEFAN ŽÁRYHO**. A to nielen svojim rodiskom, ale i spätosťou svojej tvorby s týmto regiónom.

Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici využila básnikove osemdesiate narodeniny a vydala túto personálnu bibliografiu, ktorou chce prispieť k oslavám životného jubilea nášho významného básnika.

Bibliografia obsahuje 210 záznamov o publikovanej literárnej a publicistickej tvorbe básnika i o jeho živote a diele z pera literárnych kritikov a publicistov.

V prvej časti je stručný životopis Štefana Žáryho.

Druhá časť - bibliografia - obsahuje záznamy, ktoré sú výpoveďou Štefana Žáryho o vlastnej tvorbe, živote, názoroch a náhl'adoch na dianie okolo nás.

V záverečnej časti sú záznamy o komplexnom hodnotení diela Štefana Žáryho, jeho živote a jeho rôznych aktivitách.

Záznamy sú radené chronologicky, pri knižných vydaniach je uvedená charakteristika diela, pri niektorých záznamoch krátka ukážka z tvorby Štefana Žáryho a recenzie k obsahu zaznamenávaného príspevku publikované v periodikách.

Záver tvoria registre s odkazom na číslo záznamu v bibliografii.

Dúfame, že bibliografia splní svoj účel a pomôže všetkým záujemcom lepšie sa zorientovať v diele nášho významného slovenského básnika

3. ŽIVOT ŠTEFANA ŽÁRYHO

Narodil sa **12. decembra 1918 v Ponikách**, v učiteľskej rodine. Doma získal určujúci vzťah k literárnemu tvoreniu, ale aj k hudbe a výtvarnému umeniu. Tu vychodil aj ľudovú školu.

"V čase môjho útleho detstva predstavovali sme veľkú patriarchálnu rodinu. Neraz nás stolovalo aj pätnásť: otec, matka, štyri deti, štyria starí rodičia, dajaký ten strýko, tetka, čo uviazli u nás od sviatkov, a dajaký bratanec, sesternica; ďalej slúžka, mendík, dajaká okolo kuchyne sa ponevierajúca osoba, školníčka, suseda a navyše náhodný príšelec, napríklad obchôdzkový lekár alebo staromládenecký učiteľ, ktorí sa dali pozvať na skromný obedík.

Tol'ké množstvo ľudí šlo mi k duhu. Mohol som sa stratit' v množstve, ľahšie ubziknúť, rodičia stratili prehľad. A najväčšia slasť, že som sa vyhol klavíru, ktorého veko mi bolestne privrzalo prsty. Zaujímavé, že v triede ma otec netrestal, no pri hodine hudby strácal trpezlivosť, vari v snahe mať čím skôr zo mňa Mozarta. Pretože Sládkovič v súvislosti so mnou mu ani na um nezišiel! Sám bol mimoriadne nadaný muzikant: organista, klavirista, huslista. Nadovšetko však rád mal'oval. Z tohto posledného sa mi zamak neušlo, čo ma dlho neprestalo mrziť; a ak som niekomu závidel, nuž svojim priateľom maliarom Hložníkovi, Kellenbergerovi a v prvom rade jednému svojmu druhovi z detstva."

Prvé triedy gymnázia navštevoval vo Zvolene, ďalšie v Banskej Bystrici, kde roku 1938 aj zmaturoval.

Potom študoval odbor slovenčina - francúzština na FF UK v Bratislave. Roku 1942 nastúpil vojenskú prezenčnú službu.

Začiatkom roku 1944 bol odvelený na taliansky front, kde sa ilegálne zúčastnil protifašistického odboja. Po skončení vojny tri roky pracoval v redakcii Národnej obrody, potom bol dva roky dopisovateľom ČTK v Ríme. Po návrate (1950) krátko pracoval na Zväze slovenských spisovateľov. Potom nastúpil do vydavateľstva Slovenský spisovateľ, kde pôsobil vo funkciách redaktora, šéfredaktora a riaditeľa celé dve desaťročia. Po politicky motivovanej kritike činnosti vydavateľstva roku 1970 odstúpil z funkcie riaditeľa a stal sa profesionálnym spisovateľom.

Je držiteľom viacerých štátnych, národných a vydavateľských cien a vyznamenaní. Na 18. svetovom kongrese básnikov v Bratislave roku 1998 dostal spolu s M.Rúfusom, J. Ondrušom a J. Buzássym čestný doktorát literatúry (Dr.h.c.), ktorý udelila Svetová akadémia umenia a kultúry (WAAC).

4. BIBLIOGRAFIA

4.1 LITERÁRNA TVORBA

Štefan Žáry **Kotvy a krídla**

Som späť so zemou,
ale to nie sú putá,
to srdce kotví ma
do hlbín zaborené.
to nič, že po blate
kročaje moje vedú,
to nič, že líca mám
lejakmi ošľahané.

Som späť so zemou,
však duch môj smelo lieta,
nesú ho bezpečne

perute saténové.
Kto mi ich lámať chce
sťa korbáč na kolene,
kto mi ich strihať chce -
voľnému kondorovi?

Kotvu i krídla mám.
Stojím i výšky meriam.
Som človek a nie plaz.
Som človek, nie som žeriav.
Skúste ma uväzniť -
vzopnem sa, dosť mám sily,
aj s klieťkou vyletím
do voľnej modraviny.

4.1.1 4.1.1 KNIŽNÉ VYDANIA

4.1.1.1 POÉZIA

Básniť začal dvanásťročný, prvé básnické príspevky uverejňoval ako študent banskobystrického gymnázia v časopisoch **Svojet'** a **Nový rod**, ale aj na stránkach českých časopisov: **Študentský časopis** a **Mladá kultúra**.

Ako literárne nadpriemerne vzdelaný (a primerane ambiciózny) ešte pred maturitou vydal vlastným nákladom v Banskej Bystrici svoj "**prvý debut**" zbierku vlasteneckej lyriky

1. **SRDCIA NA MOZAIKE**. Banská Bystrica: 1938.

S doslovom o rok staršieho spolužiaka Petra Karvaša, v ktorej vyslovil svoje obavy z nástupu fašizmu v Európe a jeho možných dôsledkov.

Do literárneho života sa ešte intenzívnejšie zapájal počas štúdia na VŠ v Bratislave. V tom čase sa jeho meno začalo zjavovať v literárnych časopisoch **Elán**, **Slovenské pohľady** a **Tvorba**. K nadrealistickému generačnému hnutiu sa pridol roku 1939. V období slovenského štátu prispel do nadrealistických zborníkov **Sen a skutočnosť**, **Vo dne a v noci** a **Pozdrav**, ako aj do generačných publikácií **Poézia nového videnia**. Nasledujúca zbierka

2. **ZVIERATNÍK**. Bratislava: 1941.

svedčí o prudkom vzrate v tvorbe mladého autora. Rozišiel sa v nej s tradičnými postupmi a priklonil sa k nadrealistickému experimentovaniu s básnickým tvarom a výrazom.

Adresnejšie, no zároveň tradičnejšie postupoval Štefan Žáry pri komunikovaní svojho občianskeho stanoviska voči vojnovjej apokalypse v zbierke

3. **STIGMATIZOVANÝ VEK**. Liptovský Mikuláš: 1944

Cez krycí závoj biblickej motivácie, cez mytológiu, antiku a exotiku, ale aj cez postavy a tradície svetového umenia a literatúry prebleskovala nájostlivá skutočnosť druhej svetovej vojny.

*Sedem čiernych riek kl'ukatí sa krajom
Sedem hriešnic si v nich rany vymýva*

*Stínajú kráľ'ov a Mirabela panna smútku
Dáva si nalievať sviežu žlč z drahej lebky*

*Valí sa oblak osedlavý ohňom s bedrami pijavíc
Popícha síra premenená v malé nasršené vši
/Apokalypsa/*

V jednom interview z roku 1946 nazval Žáry svoju zbierku Stigmatizovaný vek "knihou najbolestnejšou a najľudskejšou." Obidva tieto póly, aj keď nerovnomerne, sú v jeho básnickej knižke zastúpené. Ľudskosť sa uňho na začiatku štyridsiatych rokov, keď táto zbierka vznikala, spájala s predstavou oslobodenia a mieru, čo symbolicky vyslovil v básnickej skladbe Z e m.

*"Jedného rána celkom iste zem sa zase zobudí
Na prsia jej sadne holubičí párik
Od východu i juhu zatrúbi poľnica pieseň dosiaľ neznámemu"*

V tom istom roku vyšla básnická knižka

4. PEČAŤ PLNÝCH AMFOR. Rím, 1944

Inšpirovaná zážitkami z vojnového Ríma, kam Žáryho zavial osud v uniforme vojaka armády slovenského štátu.

*"Smutná trikrát smutná obloho talianska
Sadza vojny t'a zožiera
Len v údoliach svietia palmy
A oči jednej ženy
Ktorá takisto nevie
Prečo jej syna na srdci podperili ružou"
/Amfiteáter/*

Prvá povojnová zbierka má ešte znaky nadrealistickej poetiky, no autor sa v nej snaží prekonať pocity samoty, izolácie, usiluje sa splynúť so spoločnosťou.

5. PAVÚK PÚTNIK. - Martin: 1946.

Zbierka odráža povojnový pocit človeka a jeho túžbu vymaniť sa zo zúfalstva, znovu nájsť zmysel života.

*Budeš sa potíkať možno aj hladovať
A niekedy zase s vladármi stolovať
Zajmú t'a divosi priviažu t'a o kôl
Kto t'a vyslobodí nikoho niet vôkol
Ale dosiaľ nikdy nebolo po mojom
Pavúk pútnik kráča hnaný nepokojom.*

Podobný charakter má aj zbierka

6. ZASŔUBENÁ ZEM. - Martin: 1947.

Aj tu sa básnik pridržiava skutočnosti, uvedomujúc si, že prekonať stopy vojnovy hrôzy vo vedomí človeka je zložitý proces, ktorý vyžaduje čas. Zmysel ľudského života vidí básnik v hľadačstve, v pohybe vpred, vo viere v budúcnosť.

V čase, keď jeho nadrealistické experimentovanie vrcholilo, vytvoril imitácie villonovských balád, prenesené do súčasnosti aktuálnym ideovým zameraním. Badať v nich vplyv poetizmu.

7. DOBRÝ DEŇ, PÁN VILLON. - Liptovský Mikuláš: 1947.

8. DOBRÝ DEŇ, PÁN VILLON. Ilustr. Ľubomír Kellenberger. Doslov napísal Jozef Bžoch. - 2. vyd. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1965. - 82 s.

Žáryho balady vznikali väčšinou za druhej svetovej vojny. Je zaujímavé, že používa ťažkú viazanú formu básnickej reči práve v čase, keď ostatní nadrealisti sa snažia rozbiť viazaný verš. Žáry však nekopíruje otrocky formu a obsah villonovských balád, neprenáša a neprispôsobuje si staré deje, ale preberá hlavne ich ducha, útočnosť a sarkazmus. Kombinuje osobnú skúsenosť s metaforickou hrou, a tak demonštruje svoj spoločenský postoj, bojuje s vojnou, s vekom neľudskosti o potlačanie základných ľudských práv.

*Dobry deň môj drahý majster Villon
Ach cesta ku vám to je tortúra
Prichádzam vedený čiernou zmijou
S kapsou a flautou v hre trubadúra*

*Navôkol ohne jazykov zúria
A básnik zavesil dávno plúca na klin
V smudľavej vode ho básniť súria
Ukážte prosím kde poéziu zamkli
/Balada
V ktorej pozdravujem pána Villona/*

Výrazný prelom v Žáryho lyrike znamená zbierka

9. MEČ A VAVRÍN. - Bratislava, 1948

10. MEČ A VAVRÍN. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1980. - 74 s.

Je to zbierka s celkom novou tematikou. Autor sa v nej pokúsil nájsť paralelu medzi ozbrojeným vystúpením slovenského ľudu v rokoch 1848-49 a Slovenským národným povstaním. Je to lyrickoepické pásmo, v ktorom povstanie a protifašistický odboj autor chápe ako vyvrcholenie storočného boja slovenského ľudu za slobodu.

*Ale to nie je z neba hrom,
ani to nie je spodné vrenie -
to strelil prvý partizán.
Signál do boja, za vzkriesenie.*

Básnickou konfrontáciou prežitej skúsenosti a nastupujúcej skutočnosti v nových spoločensko-politických podmienkach sa vyznačuje zbierka

11. CESTA. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1952. - 84 s.

Básnik sa vracia domov cestou spomienok; v jeho veršoch ožíva rodný kraj, matka, časy detstva a chlapčenských hier. Objavuje rodný kraj v novej podobe, nezakrýva skutočnosť bývalej chudoby a básnickým výrazom ospevuje cestu svojho ľudu do šťastnej budúcnosti. Cyklus Druhý breh je inšpirovaný pobytom v Taliansku.

*V lete prašná, v zime mokvavá
a nad ňou nebo nízke, modré
ako dno kávovej šálky.
Hneď od Hrona, ako prešla mostom,
zbierala dych a písala si trilku;
neskôr sa škriabala, nechtom do machu vpitá,
šiestimi kiarmi až po najvyššiu métu.

Ňou lomožili vozy na furmanku,
ňou dvakrát denne prešla jalovina.
Od ponických dielcov po Ulmanku
hrala sa detstva môjho pantomíma.*

Približne na tej istej rovine rozvíja Žáry možnosti svojho talentu aj v zbierke

12. AKÁ TO VOŇA. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1954. - 142 s.

V zbierke je sedem cyklov básní, v ktorých prevládajú prírodné motívy, z veľkej časti inšpirované tvorbou národného umelca Martina Benku. Reflexívna lyrika rozvíja niť spomienok na zomretého priateľa a zážitky z Talianska.

*KOLÍSKA V POLI
Vprostred lúky s vôňou sena
tri dubové poriská,
cez ne plachta prevesená -
chudobnučká kolíska.*

*Kto v tej hojde v letnom lúči
tak spokojne buviká?
To budúci kosec rúči -
nech odmala navyká!*

Za jednu z dominánt z tvorby päťdesiatych rokov pokladáme lyricko-epickú kompozíciu

- 13. NÁVŠTEVA.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1955. - 85 s.
Napísal ju ako dar mestu svojej mladosti, "k jubileu oslobodenia a k 700. výročiu založenia Banskej Bystrice." Je to oslava rodného kraja, hrdinstva jeho ľudu v Povstaní a v celej predchádzajúcej histórii, vzdávanie vd'aky a vyznávanie lásky matke a všetkému čo sa pojí k detstvu.

V ďalšom období vydal Žáry niekoľko zbierok s rozličnou tematikou

- 14. PO MNE INÍ.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1957. - 91 s.
15. PO MNE INÍ. - 2. vyd. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1983. - 94 s.
Básnik znova a znova skúma seba a okolie, hľadá zmysel života jednotlivca, oslavuje prácu, prostý život, lásku, obdiv, pokoru, radosť - no popri nich, ba v jednote s nimi aj nenávisť, opovrhnutie, nesúhlas, vzdor, odsúdenie, hanu a smútok. Túto zbierku písal a vydal ani nie štyridsaťročný. V čase prvej životnej bilancie a možno že i v čase prvej životnej únavy. Účtuje so sebou samým i s dobou.. Ako jeden z prvých reagoval bezprostredne na premeny v spoločnosti i v ľuďoch:

*Doba,
tys dala nám
pozemské statky vratké
za úder
na najzraniteľnejšom mieste*

Priam programovou z tohto hľadiska je báseň:

*SOM IBA ČLOVEK
Som iba človek, Ráno vstávam,
vypijem kávu, idem do práce.*

*Aj mňa rozkašle ostrý závan.
V mraze ma ziabu ruky horiace.*

*Aj do mňa bijú guľky dažďa.
Aj mojou tvárou steká slaný pot.*

*No viac ma dráždia, viac než iných dráždia
krivdy, keď ide najmä o život.*

- 16. IKAR VEČNE ŽIVÝ.** Ilustr. Orest Dubay. - Bratislava: SVKL, 1960. - 164 s.
Zbierka vznikla ako bezprostredná reakcia na vypustenie prvej umelej družice Zeme. Základnou myšlienkou zbierky je čínorodosť človeka, jeho seberealizácia prácou, pohybom vpred.

V tom istom roku vychádza aj zbierka, ktorá s predchádzajúcou zbierkou má mnoho spoločných znakov, pretože v jej centre je takisto kozmická tematika.

- 17. ZÁZRAČNÝ TRIEZVY KORÁB.** Báseň o víťazstvách človeka môjho veku.
Ilustr. Orest Dubay. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1960. - 125 s.
Rozvíja v nej svoju kozmickú vidinu, spojil sen a skutočnosť. Prostredníctvom poézie Žáry vnukol vedomiu človeka nový reálny mýtus a pocit vlastnej sily.

*Rútil sa do kozmu
zázračný koráb voľný,
uliaty človekom
v zvonkohre hutných hál,
a v absolútnom
pohybe pevnou bol mi
palubou, na ktorej
som ako matróz stál.*

- V úsilí o prienik do podstaty ľudskej existencie pokračuje Žáry v zbierke
- 18. OSMELENIE DO DŇA.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1962. 133 s.
Základným motívom zbierky je plynutie času, smerovanie človeka k starobe a fyzickému zániku.

- V roku 1962 vydal Žáry ešte jednu zbierku, ktorá má výrazný epický pôdorys.
- 19. ROMANCA O ESMERALDE A INÉ BÁSNE.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1962. - 80 s.
Je tragickým príbehom zo španielskej občianskej vojny. Ide v nej o príbeh raneného vojaka a "Jolanky z Jarku" s ideou hrdinstva prostého človeka, ktorý za ušľachtilú myšlienku neváha obetovať vlastný život.

- Ľúbostné motívy, ktoré sú prítomné v celej básnickej tvorbe Š. Žáryho, sa stali dominantnými v zbierke
- 20. DVANÁŠTKRÁT ŽENA.** Ilustr. Ľubomír Kellenberger. - Bratislava: Smena, 1964. - 12 s.
Je to súbor dvanástich zneliek, v ktorých básnik podáva dvanásť podôb lásky. Z básni cítiť opojnú, sladkú túžbu ženy, jej pôvab a lásku, ktoré snuje, vábi a víťazí v mladosti i starobe.

- 21. MÚZA OBLIEHA TRÓJU.** Ilustr. Orest Dubay. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1965. - 83 s.
V zbierke sa vracia do čias svojej mladosti a svojich básnických začiatkov. Žáry sa v nej rozpomätáva na obdobie z konca tridsiatych a prvej polovice štyridsiatych rokov, keď sa dostala k slovu mladá skupina nadrealistov, ktorá nadväzovala kontakty s českou a európskou modernou literatúrou.

- 22. PŮŤ ZA KOLIBRÍKOM.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1966.
V knihe sa po etape zmyslového očarenia vrátil k reflexnej lyrike so silným emocionálnym podtextom.

Pod spoločným názvom *Tekutý poľovník* vychádza prvý zväzok *Vybraných spisov* Štefana Žáryho

- 23. TEKUTÝ POĽOVNÍK / VYBRANÉ SPISY ŠTEFANA ŽÁRYHO. - Zväzok 1.**
Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1968.

- 24. TEKUTÝ POĽOVNÍK / VYBRANÉ SPISY ŠTEFANA ŽÁRYHO. - Zväzok 1.**
Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1988. 339 s.

Obsahuje sedem básnických zbierok, ktoré vyšli v rokoch 1941-1965. Sú to básnické zbierky, ktoré vznikali v podmienkach druhej svetovej vojny. Vo všetkých sa odráža zložitá vojnová skutočnosť. V zbierke Dobrý deň, pán Villon vyjadruje obdiv k stredovekému francúzskemu majstrovi.

- 25. A UVÁDZAJ DO POKUŠENIA / Výber z poézie.** - Bratislava, 1968.

V línii idealizácie detstva a spôsobu života dedinského človeka pokračuje aj v lyricko-epickej skladbe

- 26. SVETOJANSKÝ SEN.** 1974

Epický element sa tu prejavuje najmä v koncepcii rozprávača a postáv. Hoci úlohou rozprávača je udržať dej v jednote a zaručiť mu objektívny priebeh, nechýbajú mu ani lyrické črty. Básnik totiž zachytáva obraz senných robôt na súčasnej dedine cez prizmu osobných spomienok na detstvo, dospievanie i na priateľov, ktorí sú začlenení do objektívneho historického času od 20. rokov po dnešok.

- Osobným vyznaním a holdom ideálom SNP je básnická zbierka
- 27. LETO NÁŠHO DOSPIEVANIA.** - Bratislava: Smena 1974. - 57 s.

V dvanástich básňach aktualizuje odkaz Slovenského národného povstania. Nejde mu však o evokáciu celého historického komplexu daných čias. Vyjadruje svoj osobný postoj k nim a oživuje ich autentickým svedectvom.

28. DYCH DOMOVA / VYBRANÉ SPISY ŠTEFANA ŽÁRYHO. - Zväzok druhý.

Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1976. - 347 s.

Do tohto Zahrnul šesť básnických kníh. Už spoločný názov naznačuje, že spojivom je domov v užšom a vlast' v širšom zmysle slova.

Otčina

*Čo si ty bola, otčina moja,
čo si ty bola?
Kopce a d'áhy s bukrétou chvoja,
smreková smola!*

*Čo si ty bola, otčina moja,
čo si ty bola?
Nahnuté domce pri hrboch hnoja,
chudobná, holá!*

*Čo si ty bola, otčina moja,
čo si ty bola?
Robotná včela, vyhnaná z roja,
mládnik bez kola!*

*A čo si mala, otčina moja?
Drahokam hviezdny:
na tisíc piesní, ktoré ma niesli
do novej vesny! /úryvok/*

- Kritickou sondou do paradoxov a protirečení súčasnej spoločnosti je zbierka
- 29. SMARAGDOVÉ RÚNO.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1977. - 90 s.
Základným motívom zbierky je púť človeka za čímisi vzácnym, za čímisi, čo nevyhnutne potrebuje k životu fyzickému i duševnému. I také aktuálne témy, ako sú ľudské vzťahy, problém čistého ovzdušia, vody, boj o uchovanie zelene.

- 30. OPOJENIE / Výber z poézie.** - Bratislava: 1978

31. KOTVY A KRÍDLA / VYBRANÉ SPISY ŠTEFANA ŽÁRYHO. - Zväzok 3.

Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1981. - 319 s.

Do tohto zväzku zaradil päť básnických zbierok. Všetky vznikli ako výsostne umelecká reakcia na "kozmickej epochu", na novú situáciu a nádej človeka v období úchvatných vedeckých objavov, ktoré nám priblížili d'aleké svety v časoch nemenej významných sociálnych premien

Nad zásadnými otázkami súčasného sveta sa zamýšľa v zbierke

- 32. ČIERNÁ OFÉLIA.** - Bratislava: Smena, 1984. - 69 s.

- 33. SATIRIKON.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1990. - 61 s.
Zbierka je paródiou na slovenské ľudové piesne, porekadlá a príslovia, s kritickým postojom k neduhom našej spoločnosti.

Recenzie:

- 34.** Bžoch, Jozef

Sibrinky namiesto satiry. In: Kultúrny život. - Roč. 24, č. 32 (1990), s. 9

- 35.** Noge, Július

Prostonárodné nápady a výpady Štefana Žáryho. In: Slovenské pohľady. - Roč. 106, č. 12 (1990), s. 140. V rubrike Recenzie.

36. Hochel, Igor
Štefan Žáry: Satirikon. In: Romboid.- Roč. 26, č.1 (1991), s.58. V rubr. Konfrontácie.
37. Mojík, Ivan
Štefan Žáry: Satirikon. In: Romboid. - Roč. 26, č 1 (1991), s.59. V rubr. Konfrontácie.
38. Števček, Pavol
Čo pesnička dala. In: Romboid. - Roč. 26, č. 2 (1991), s. 67-69

39. **TOBOGAN.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1992. 76 s.
Zbierka je reflexiou na súčasný stav spoločnosti a jej nedostatky, no zároveň i vierou vo víťazstvo hodnôt života.

Nateraz posledná básnická zbierka Štefana Žáryho je

40. **MALÁ LETNÁ SUITA V ŠTYROCH VETÁCH.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1995. - 72 s.

Recenzie:

41. Bžoch, Jozef
Básnikov návrat k návratom. In: Národná obroda. - Roč. 6, č. 244 (21.10.1995), s. 8
42. Tazberík, Ján
Podivuhodná súhra tónov. In: Pravda. - Roč. 5, č. 269 (21.11.1995), s. 5
43. Štefančík, Roman
Malá letná senná nádcha. - Fotogr. 1. In: Literárny týždenník. - Roč. 9, č. 5 (1996), s. 12
44. Magalová, Gabriela
Inovácia. In: Knižná revue. - Roč. 6, č. 7 (1996), s. 5
45. Vlnka, Jaroslav
Dve strany jednej básne. In: Slovenské pohľady. - Roč. 4+112, č. 9 (1996), s. 145-146
46. Plintovič, Ivan
Básnický návrat do Svetojan. - Fotogr. 1. In: Literárny týždenník. - Roč. 10, č. 11 (1997), s. 7

4.1.1.2 PRÓZA

Súbežne s poéziou, ktorá však zostáva základnou doménou Žáryho literárnej sebareflexie, písal aj prózu.

47. **APENINSKÝ VZDUCH.** - Bratislava: 1947
48. **APENINSKÝ VZDUCH.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1984. - 310 s.
Zbierka noviel čerpá z jeho zážitkov a skúseností, ktoré získal na talianskom fronte.

Tieto motívy potom rozšíril v knihe próz

49. **DOLU NA JUHU.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1955.
50. **DOLU NA JUHU.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1986. - 266 s.
Tematicky v nej čerpá zo svojich zážitkov korešpondenta v povojnových rokoch. Parníček Myrta ma vyložil na breh. Nevel'ký prístav Grande Marina sa ligotal v slnci, pokojný, útulný, zreteľne ohraničený úbočiami a mólom - akoby z javiskovej scény. Pri prevrátenom rybárskom člnku sa hrali deti a starý bradatý rybár ho natieral jasnobelasou farbou, ktorá dráždila nozdry. Bol začiatok decembra, mŕtva sezóna na Capri, zo sorrentského parníka vystúpili sme okrem domorodcov iba traja. Čakajúcim fiakristom sa podarilo získať dvoch turistov. Mňa obklopili

pohoniči mulíc, predstihujúci sa v nadbiehaní, vychvaľovali svoje zvieratá, naťahovali sa o môj kufrik a nezrozumiteľne sa vadili. Ťažko som sa rozhodoval, komu dať zarobiť zaslúžených tristo lír, a keď som videl, že sa nedohodnú, zamieril som k sivožltej budove lanovky - funikolare, ktorá ma vyviezla za necelé štyri minúty do mesta.

Spustili sme sa na juh k Materitá a odtiaľ k Strážnej veži. Uprostred lúčky dvíhala sa vekmi ohlodaná bašta, vystavaná pred tisícročím na pozostatkoch rímskej pevnosti. Prežila Saracénov, tureckých žoldnierov a napoleonské oddiely. Na miestach, kde sa udržal kus malty, boli vyryté mená amerických vojakov. Tí ju už nemuseli dobývať. Po vylodení v Salerne a Neapole ostrov Capri im cupol do lona ako zrelá hruška. Na Strážnej veži zaviala americká zástava, aby po troch rokoch prepustila miesto talianskej trikolóre.

/úryvky/

Obe zbierky vyšli neskôr v samostatnej knihe

- 51. KDE CITRÓNY KVITNÚ.** - Doslov napísal Stanislav Šmatlák. - Bratislava: SVKL, 1962. - 274 s.

Obidve sú z Talianska. Prvá je skoro výlučne len knihou "o vojne a láske" s vonkajším dojmovým videním života. Druhá si kladie väčšie ciele: prehĺbila ponor do sociálneho a bojujúceho Talianska, úplnejšie vyjadrila jeho povojnovú psychológiu.

- 52. AZÚROVÁ ANABÁZA.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1972.

Autobiografický román, v ktorom sa vrátil do rokov mladosti - na taliansky front.

- 53. ÚSMEVNÉ ÚDOLIE.** - Bratislava: Smena 1976. 373 s.

Autobiografický román, v ktorom sa vrátil do rokov mladosti - až do čias detstva.

Pre istotu čaká Gustík už od pol tretej. Veľmi poctivo odcvičil klavír, dokonca ani notová palička nerobila harmatanec a tatuško sa synovej ochote čudoval i nádejal. Chlapec predsa asi len nachádza v hudbe záľubu. Ak bude dobre pokračovať, pripraví ho aj k organu. Na svoje šťastie však syn do otcových úvah nevidí. Sotva dohrá lekcii, s hrmotom spustí veko, až zadrnčia struny - vybehne na ulicu.

Gustík vstúpi do pitvora. V kuchyni sa nesvieti. Nezažali, možno držia mrkačky. Alebo si už ľahli? Keď otvorí kuchynské dvere, v skúpych iskrách dohasínajúceho sporáka zazrie starú mat', sklonenú nad plátaním. Špulka jej vypadla z lona, ruky sa jej nehýbu, hlava klúcká. Zdriemla - bryndzu váži.

Pri vrznutí dverí sa však strhne: "Ty si to, kvet môj?"

"Vari by mal byť duch!"

"Vyhladol si, však?"

Vstane, rozhrabe polienkom iskry, prihreje večeru. Je zvedavá, čo vnuk poskusoval. Chlapca zasa zaujíma, kde sú rodičia - aký vzduch v dome. Tí vraj odišli už dávno na prechádzku, teda nemusia vedieť, kedy sa Gustík vrátil. Starká nevyzradí ani pri mučení.

"Ľahneš si, kvet môj?" opytuje sa láskavo stará mat'. "Alebo mi niečo prečítaš?" prečíta - prečo by neprečítal! Beztak sa málokedy starene odvdáči za jej príchylnosť, dobrotu. Je jej miláčikom.

/úryvok/

Štyri knihy spomienkovobiografických esejí Snímanie masiek, Zlatoústi rozprávači, Stovežatý básnik a Rande s básnikmi sú autorovou svojráznou výpoveďou o osobnostiach slovenskej literatúry a slovenského výtvarného umenia, ktorí ako priatelia výrazne vstúpili do jeho života. S úsmevným nadhľadom odhaľuje zákulisie ich súkromného života, zdroje ich inšpirácie i motívy ich konania.

- 54. SNÍMANIE MASIEK.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1979. - 185 s.
Snímanie masiek - názov spomienkových esejí o deviatich osobnostiach nášho umeleckého života: Ján Rak, Ľubomír Kellenberger, Alexander Matuška, Ivan Bukovčan, Michal Považan, Viliam Chmel, Pavol Horov, Ján Mudroch a Mikuláš Bakoš.
- 55. STOVEŽATÝ BÁSNIK.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1981. - 104 s.
V tejto práci si všíma Nezvalovu literárnu tvorbu i Nezvala ako osobnosť a človeka očami vášnivého obdivovateľa,
- 56. ROK S VLČICOU.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1982. - 249 s.
Rok s vlčicou zachycuje dojmy, poznatky, skúsenosti, úvahy a príbehy z čias jeho účinkovania v Ríme, kde v rokoch 1948-1950 pôsobil ako stály redaktor Česko-slovenskej tlačovej kancelárie.
- 57. ZLATOÚSTI ROZPRÁVAČI.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1984. - 168 s.
V tejto prozaickej knižke pokračuje Štefan Žáry v spomienkových esejách o priateľoch spisovateľoch. tentoraz sa rozpomína na stretnutia s Ľudom Ondrejovom, Jankom Alexym a Emom Bohúňom a približuje ich spisovateľský aj ľudský profil.
- 58. RANDE S BÁSNIKMI.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1988. - 246 s.
Aj v tejto knihe sa obracia k svojim básnickým druhom. Nájde tu portréty Rudolfa Fábryho, Jána Smreka, E.B. Lukáča, Jána Poničana, L. Novomeského, A. Plávku a Jána Kostru.

Recenzie:

- 59.** Valček, Peter
Tri bagety o krídlach. - Fotogr. 1. In: Literárny týždenník. - Roč. 1, č. 1 (1988), s. 5
- 60.** Noge, Július
Snímanie z piedestálu. In: Slovenské pohľady. - Roč. 104, č. 12 (1988), s. 114-116
V rubrike Recenzie.
- 61.** (ob)
Básnici z blízka. Štefan Žáry: Rande s básnikmi. In: Sloboda. - Roč. 43, č. 47 (1988), s. 4
- 62.** Bonko, Ivan
Bratislavské rande s básnikmi/Sedem esejí Štefana Žáryho. In: Večerník. - Roč. 33, č. 178 (9.9.1988), s. 7
- 63.** Čižmárik, Rudolf
Rande, na ktoré sa oddá príst'. In: Pravda. - Roč. 69, č. 192 (16.8.1988), s. 5
V rubrike Čo ma zaujalo.
- 64.** Bžoch, Jozef
Rande s básnikmi. In: Ľud. - ROČ. 41, č. 208 (3.9.1988), s. 4
V rubrike S knihou na sobotu.
- 65.** Mojík, Ivan
Portréty básnikov. Nová kniha Štefana Žáryho. In: Práca. - Roč. 43, č. 242 (13.10.1988), s. 6
- 66.** Bžoch, Jozef
Žáryho umenie portrétu. In: Romboid. Roč. 24, č. 1 (1989), s. 21-26.

Štefan Žáry je úzko spätý so svojou rodnou obcou Poniky a s celým pohronským regiónom. Opäť to dokazuje aj v knižke

- 67. NEDÁVNÝ DÁVNÝ SVET.** - 1. vyd. Liptovský Mikuláš: Tranoscius, 1995. - 154 s.
Nedávny dávny svet predstavuje našim súčasníkom život na stredoslovenských dedinách v rozpätí jedného storočia. Prvá časť - eseje - dokresľuje obraz jednotlivých kultúrnych a literárnych osobností, ktoré kedysi navštívili Poniky. Tak sa

pred nami objaví B. Němcová, S. Chalupka, M. Kukučín, J. Král, A. Sládkovič, G. Zechenter-Laskomerský a ďalší ponickí farári, učitelia i miestni činitelia. Druhá časť - povesti - je vlastne súborom autobiografických poviedok, v ktorých autor vystupuje ako svedok rôznych zábavných a dobrodružných príhod zo svojho detstva.

- 68. ANEKDOTICKÝ SLOVNÍK SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV.** - Bratislava: Hevi, 1996. - 216 s.

Anekdotické príbehy o 91 slovenských spisovateľoch, básnikoch, prozaikoch, dramatikoch, prekladateľoch, publicistoch, literárnych kritikoch zažil, zapamätal si, spísal a usporiadal podľa abecedy do 178 epizód.

Recenzie:

- 69.** Válek, Igor
"Odvrátená" strana literátov. In: Slovenské národné noviny. - Roč. 7(11), č. 48 (1996), s. 12
- 70.** Bžoch, Jozef
Slovenskí spisovatelia optikou humoru : Zapisník kritika. In: Národná obroda. - Roč. 7, č. 198 (24.8.1996), s. 10
- 71.** Valček, Peter
Skúška anekdotou : Nad ojedinelou pôvodinou o slovenských spisovateľoch z pera Štefana Žáryho. In: Pravda. - Roč. 6, č. 224 (25.9.1996), s. 7
- 72.** Plintovič, Ivan
Štefan žáry anekdoticky o spisovateľoch. In: Tvorba T. - Roč. 7(16), č. 2 (1997), s. 62-63
- 73.** Bonko, Ivan
Humoristická literárna rukoväť. - Fotogr. 1. In: Literárny týždenník. - Roč. 10, č. 7 (1997), s. 6

Poslednou zbierkou Štefana Žáryho je novela

- 74. KTORÝSI DEŇ Z KONCA LETA.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1998. 141 s.

Kniha má síce 141 strán, no jej príbeh sa odohráva v Banskej Bystrici v priebehu necelých dvadsaťštyri hodín. Novela zachytáva dospelujúceho gymnazistu Gustáva Bázlika a jeho vrstovníkov na pozadí hroziaceho rozpadu I.ČSR. Dramatické dni blížiacej sa tragédie II. svetovej vojny však autor zobrazuje so svojim typickým humorom, bravúrnou štylistikou, a tak s pôžitkom čítame študentský príbeh o živých láskach, ale aj múzach, o večnom hľadaní zmyslu života a šťastia.

Recenzie:

- 75.** Bonko, Ivan
Spomienky na detstvo. In: Literárny týždenník. - Roč. 11, č. 45 (1998), s. 6

4.1.1.3 LITERATÚRA PRE DETI A MLÁDEŽ

Žáry významne prispel aj k rozvoju detskej literatúry. Začal knihou

- 76. ZÁZRAČNÉ OČI.** - Bratislava: 1954
Básnickými prostriedkami v nej interpretuje svet techniky a vedeckých vynálezov.

- 77. POVESTI A BÁJE.** - Bratislava: 1957.

- 78. POVESTI A BÁJE.** - 2. vyd. - Bratislava: Mladé letá, 1968.

- 79. POVESTI A BÁJE.** - 3. vyd. - Bratislava: Mladé letá, 1983.

Veršované epické príbehy. Žáry si zašiel po námety k svojim povestiam a bájam do najstarších čias našich dejín, k starým Slovienom (Radko a Žitana) a odtiaľ

cez starovek (*Povešť o Rune, Zlatonosnej panej*) a stredovek (*Povešť o prešporskomo magistrovi Philippoovi Aureolovi*) sa dostáva k najmladším dejinám nášho národa, až do obdobia Slovenského národného povstania, kde ho inšpiruje osud kruto upálených nevinných obetí nemeckými fašistami (*Povešť o červenom vápne*).

*Odvtedy, ako po zemetrase,
v tom dobrom, plodnom porube
vymizlo zlato, niet ho viacej,
zavládla bieda v kozube
a maťo Schanz, čo Šiancom zvaný,
chýrečný baniar od mala,
nevzal si Ľubku Sebepečnu -
do dňa a roka skonala.*

*A baňa kliatbou zarieknutá,
že smelý tvor ju ponížil,
zakula brány v mocné putá,
ukryjúc poklad rudných žíl.
A každý večer, keď sa zmračí,
keď súmrak váľa balvany,
prichodia k vode deti-zváči
s rozsvietenými kahanmi,
po samú zem sa poklonia
a volajú a žadonia:
"Vrát' sa, Runa, Runa, Runa,
daj nám zlata plné suná,
blatúchom ťa povijeme,
lúčnym kvietím ovijeme,
vrát' sa, Runa, vrát' sa nám!"*

/Povešť o Rune, zlatonosnej zemnej panej/

V ďalšej tvorbe pre deti a mládež kombinuje námety z čias svojho detstva s modernými témami.

80. OHŇOSTROJ. - Bratislava: Mladé letá, 1961. -

Z rohu hojnosti a krásy ako z krištáľovej vázy do vzduchu sa nesie kvet...

*Ohňostroj Žáryho poézie vystreľuje tisíc ruží, padá a strieka ako rozprávková rieka,
rozlieva sa ako láva, roznečuje ako dúhová brána.*

Kto vie čítať a má srdce, hovorí básnik, rozumie slze v básnikovom oku. Rozumie jej ako výrazu hlbokého prežívania každej chvíle čarokrásneho ohňostroja ľudského života.

81. KUKUČKOVÉ HODINY. - Bratislava: 1964.

Po desaťročnej prestávke vrátil sa Žáry do detskej literatúry prozaickou knižkou

82. ČERVENÁ ŽUFANKA A INÉ VODOROZPRÁVKY. - Bratislava: Mladé letá, 1974. - 89 s.

Knižka lyrických próz, osnovaných na zážitkoch detstva, na hlbokom precítení rodinných vzťahov a tradícií rodného kraja.

83. AKO DOČIAHNEME SLNCE. - Bratislava: Mladé letá, 1979.

84. AKO DOČIAHNEME SLNCE. - 2. vyd.- Bratislava: Mladé letá, 1988. - 121 s.

Žartovná báseň pre malých výmyselníkov. Žiari v nej duch Žáryho poézie pre deti, fantázia ako návod na uskutočnenie každého detského nápadu, ako posmelenie uskutočňovať veľké túžby ľudstva.

*Vylez na vrch, na kostolík -
tam na streche navrstvi*

*najprv stolík
i šamrlík
a vypni sa na prsty.*

*Siahni rukou, ak si smelý,
jak bys chytil vtáčika -
potom zves ten luster skvelý
z nebeského háčika.*

85. AKO ZIMA KONCERTUJE. - Bratislava: Mladé letá , 1980.

*Dal chlapček vtači omrvín.
Čím, čím, čím -
čiperný chlapče, čím tvoj čin
odvdáčím?*

4.1.1.4 DRÁMA

Žáry neobišiel ani dramatickú tvorbu. je autorom lyrickej veršovanej hry
86. SLNOVRATY. - Prešov: 1964
*Napísal ju ešte vo vojnových rokoch ako emocionálnu opozíciu proti tragickým
podmienkam ľudského bytia.*

4.1.1.5 PREKLADY KNIŽNÝCH VYDANÍ

*C est un trou de verdure ou chante une riviere
Accrochant follement aux herbes des haillons
D argent; ou le soleil, de la montagne fiere,
Luit: c est un petit val qui mousse de rayons.*

*Je jamka v zeleni, kde rieka v speve plynie,
váľajúc cez pažit' svoj chumáč striebřistý
a slnko z pyšných sfér poludnú páľu rinie
do toho úžľabia na zvädlé palisty.*

Arthur Rimbaud: Spáč v jamôčke. Z francúzskeho originálu
Le Dormeur du Val preložil Štefan Žáry.

Rozpätie prekladateľskej činnosti Š Žáryho z cudzích jazykov do slovenčiny je široké,
prekladá najmä z románskych literatúr

- 87.** Rimbaud, Arthur: Dielo. - Bratislava: Pravda, 1948.
- 88.** Neruda, Pablo: Vám patřím, vám spievam. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1953.
- 89.** Guillén, Nicolas: Piesne Kuby. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1953.
- 90.** Eluard, Paul: Básne pre všetkých. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1954.
- 91.** Lorca, Federico Garcia: Španielske romance. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1955
- 92.** Rodari, G.: Obrázky a bájky. - 1957
- 93.** Quasimodo, S.: Teraz, keď deň sa dvíha. - 1961.
- 94.** Apollinaire, Guillaume: Pásmo. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1961.
- 95.** Pasolini, Pier Paolo: Rímske večery. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1965.
- 96.** Pignotti, Lamberto: Poznávanie človeka. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1966.
- 97.** Ungaretti, Giuseppe: Sny a akordy. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1967.
- 98.** Quasimodo, Salvatore: Ponorený hoboľ. - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1970.
- 99.** Gatto, Alfonso: Túžba na lagúne. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1974.

100. Guillén, Nicolas: Krv z mnohonásobená. - 1978

101. **Žáry, Štefan: Preklady.** - Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1986.371 s.
*Základ tohto zväzku tvoria preklady, ktoré mu knižne vyšli v rokoch 1948-1974.
Celkovo zväzok Preklady nepredstavuje komplet, ale iba podstatný výber z jeho
prekladateľských úsilí, zahrňujúc približne polovicu súhrnného materiálu.*

Paul Eluard
Plná pieseň

*Vidíš oheň večera, ako sa dvíha z ulity,
A vidíš les ponorený do chládku.
Vidíš holú pláň na sklone t'arbavého neba,
Sneh vysoký ako more,
Závratné more v blankyte.*

*Mohutné skaliská a tiché hory, clony záštity,
Vidíš mestá, poznačené melanchóliou,
Zlátené chodníkmi plnými výhovoriek,
Námestie, kde má samota svoju sochu,
Usmievajúcu sa, a láska jediné obydlie.
/úryvok/*

4.1.2 POÉZIA A PRÓZA V PERIODIKÁCH A ZBORNÍKOCH

Zostane zrníčko

Zostane zrníčko z vlastného človeka,
keď doňho po roky lievikom múdrosť liali,
keď piesok prežiera, pretváрку oblieka -
zostane zrníčko z vlastného človeka?
Kiež by ste, rodáci, na mňa si spomínali.

Zostane zrníčko z vlastného jeho ja,
keď mlatok s hoblíkom bil ho a formoval,
keď cudzie uhlíky doňho sa prehoria -
zostane zrníčko z vlastného jeho ja?
Keby som sa, rodní, v nahote zachoval.

Zostane zrníčko túžob a slabostí,
krvavej bolesti, ktorú len nahost' halí,
tá šatka pod bradu a uzlík na kosti -
zostane zrníčko, túžob a slabostí?
Kiež by ste, rodáci, na mňa si spomínali.
/ Úryvok z knihy PO MNE INÍ /

4.1.2.1 4.1.2.1 Poézia

Slohy

Neospieval som hrdinov.
Neprebil blížnych klincom.
Skromne so svojou rodinou

jak občan žil som.

Nevtopil som sa do víru.
Strach vo mne budil orkán.
Škovránčia trilka klavíru
bola mi viac než organ.

Nemútil číre pramene
spod srdca a spoza skaly.
Nepodával som kamene,
keď ukameňovali.

Párkrát sa vo mne oheň vzňal,
oheň, čo dušu troví.
A ak som kedy zatlieskal -
nuž iba Skakespearovi.

Nečakám spásu dohviezdnu.
Pozemský život vediem.
Mám svoju priadzu slovesnú
a tucet zlatých vretien.
/ Z knihy PO MNE INÍ /

- 102. Ako sa hrajú katove deti.** In: Slovenské pohľady. - Roč. 104, č. 12 (1988), s. 4
103. Ako sa zveľadujú panoptiká. In: Pravda. - Roč. 69, č. 307 (30.12.1988), s. 5
104. Amfiteáter. In: Literárny týždenník. - Roč. 1, č. 12 (1988), s. 3
105. King Kong. In: Slovenské pohľady. - Roč. 104, č. 12 (1988), s. 2
106. Krásne gýče. - In: Slovenské pohľady. - Roč. 104, č. 12 (1988), s. 3
107. Nevypovedané. In: Slovenské pohľady. - Roč. 104, č. 12 (1988), s. 5-6
108. Pochabá kantiléna. Ľudské vzťahy. Tak ísť a ísť. In: Hlas ľudu. - Roč. 34, č. 295 (1988), s. /6/. Z knihy Smaragdové rúno
109. Povedzte mojej materi. Fetovala a neznala : Z prostoparodných spievaniak Štefana Žáryho. Ilustr. Viliam Živický. In: Roháč. - Roč. 41, č. 16 (1988), s. 7
110. Predpoveď. In: Slovenské pohľady. - Roč. 104, č. 12 (1988), s. 5
111. Prostoparodné spievanky. In: Roháč. - Roč. 41, č. 19 (1988), s. 6
112. Z prostoparodných porekadiel Štefana Žáryho. In: Roháč. - Roč. 41, č. 50 (1988), s. 5
113. Z prostoparodných porekadiel Štefana Žáryho. In: Roháč. - Roč. 41, č. 43 (1988), s. 7
114. Vajatali vrchy, Pes všetkých dvorov, Keď vtáčka lapajú, Kde si zmokol, tam sa suš. Z prostoparodných porekadiel Štefana Žáryho. In: Roháč. - Roč. 41, č. 52 (1988), s. 4
115. V pondelok do šichty pôjdem. In: Roháč. - Roč. 41, č. 21 (1988), s. 8
116. Z prostoparodných spievaniak. In: Roháč. - Roč. 41, č. 23 (1988), s. 8
117. Z prostoparodných spievaniak. In: Roháč. - Roč. 41, č. 33 (1988), s. 5
118. Z prostoparodných spievaniak. In: Roháč. - Roč. 41, č. 34 (1988), s. 4
119. Mierne satanské verše. In: Literárny týždenník. - Roč. 2, č. 27 (1989), s. 7. Názvy jednotliv. básni: **Samson a Dalila, Poznanie, Obeť, Záchranca, Exotika, Triumf, Hrdinstvo.** Inform. o autorovi.
120. Prostoparodné spievanky. In: Roháč. - Roč. 42, č. 27 (1989), s. 5
121. V chlapčenskom... In: Rolnícké noviny. - Roč. 44, č. 47 (24.2.1989), s. /1/
122. Zemľanka. In: Svet socializmu. Č. 36 (1989), s. /32/. Zo zbierky Dych domova.
123. Daliáda. In: Romboid. - Roč. 25, č. 10 (1990), s. 31. Dat.: 1943
124. Šibi šibi masné ryby. In: Romboid. - Roč. 25, č. 10 (1990), s. 31-32. Dat.:1940-46(?)
125. Útek do Messiny. (Z "predsamizdatových" rukopisov.) In: Slovenské pohľady. - Roč. 106, č. 7 (1990), s. 2-5. Dat.: Sicília, jún 1950.
126. (V)erbung /a iné/. In: Literárny týždenník. - Roč. 3, č. 12 (1990), s. 7. Názvy ďalších básni a aforizmov: **Slogany, Inzerát, Z náučného slovníka, Fašiangová**

127. Z prostoparodného kalendária Štefana Žáryho. In: Literárny týždenník. - Roč. 3, č. 39 (1990), s. 16. V rubrike Literárium
128. **Demeter.** In: Literárny týždenník. - Roč. 3, č. 43 (1990), s. 16. V rubrike Literárium
129. **Katarína.** In: Literárny týždenník. - Roč. 3, č. 48 (1990), s. 16. V rubrike Literárium
130. **Adam a Eva.** In: Literárny týždenník. - Roč. 3, č. 51/52 (1990), s. 24
131. **Žlté seanse.** In: Romboid. - Roč. 25, č. 10 (1990), s. 32. Dat.: 1940-46
132. **AOSS /a iné/.** In: Literárny týždenník. - Roč. 4, č. 7 (1991), s. 16.
133. **Čo stud ubráni...** In: Slovenské pohľady. - Roč. 107, č. 6 (1991), s. 7
134. **Heraldika.** In: Slovenské pohľady. - Roč. 107, č. 6 (1991), s. 7
135. **Hlasy.** In: Slovenské pohľady. - Roč. 107, č. 6 (1991), s. 5 - 6
136. **Iduna.** In: Slovenské pohľady. - Roč. 107, č. 6 (1991), s. 5
137. **Môj trezor.** In: Kultúrny život. - Roč. 25, č. 8 (1991), s. 11
138. **Noktambul.** In: Slovenské pohľady. - Roč. 107, č. 6 (1991), s. 7
139. **Once more!** In: Slovenské pohľady. - Roč. 107, č. 6 (1991), s. 8
140. **Osobné dejiny.** In: Slovenské pohľady. - Roč. 107, č. 6 (1991), s. 6
141. **Plechový gombík.** In: Tvorba T. - Roč. 1 (10), č. 6 (1991), s. 18
142. **Precitnutie.** In: Tvorba T. - Roč. 1 (10), č. 6 (1991), s. 18
143. **Pri Prešporku kraj Dunaja.** In: Roháč. - Roč. 44, č. 4 (1991), s. 9
144. **Rituálny rez cez zápästie...** In: Slovenské pohľady. - Roč. 107, č. 6 (1991), s. 8
145. **Ten nečuj šumiaci do hĺbky...** In: Slovenské pohľady. - Roč. 107, č. 6 (1991), s. 6
146. **Vákuum.** In: Tvorba T. - Roč. 1(10), č. 6 (1991), s. 18
147. **Žriedlo.** In: Tvorba T. - Roč. 1(10), č. 6 (1991), s. 18
148. **Posledný romantik /a iné/.** In: Romboid. - Roč. 27, č. 6 (1992), s. 9-11. Názvy ďalších básni: **Krv básnika, Návšteva kráľa Ubu, Časomer, Maniak slobody.**
149. **Vták pihi. Osobné dejiny.** In: Slovenská nedel'a. Magazínová príloha Slovenského denníka. - Roč. 2, č. 10 (1992), s. 2
150. **Novoročná. Útecha. Pasák písmen.** In: Kultúrny život. - Roč. 29, č. 1 (1995), s. 3
151. **Prvá veta. Tretia veta.** In: Nové slovo bez rešpektu. - Roč. 5, č. 46 (1995), s. 20

4.1.2.2 PRÓZA

152. **Rande s básnikmi.** In: Bratislava. - Roč. 15, č. 4 (1988), s. 50-52.
153. **Fausta.** In: Život. - Roč. 38, č. 49 (1988), s. 42-43. V rubrike Povedka na tento týždeň. Zo zbierky Kde citróny kvitnú.
154. **Krásne črepy útlobokej vázy.** (Kapitoly o Jánovi Kostrovi). In: Romboid. - 1988, s. 43-49. Z pripravovanej knihy Rande s básnikmi
155. **Rande s básnikmi.** In: Slovenka. - Roč. 40, č. 51 (1988), s. 22-23.
156. **Predo mnou leží...** In: Slovenské pohľady. - Roč. 105, č. 7 (1989), s. 122-127
157. **Podsitiánske reminiscencie.** In: Tvorba T. - Roč. 1/10, č. 1 (1991), s. 7-8
158. **Z literárnych lapálii. Skloňovanie Pochodová.** In: Literárny týždenník. - Roč. 4, č. 19 (1991), s. 16
159. **Amicus a Celestín.** In: Slovenské pohľady. - Roč. 108, č. 9 (1992), s. 50-58
160. **Anekdotický slovník slovenských spisovateľov.** In: Kultúrny život. - Roč. 29, č. 4 (1995), s. 16

4.1.2.3 LITERATÚRA PRE DETI A MLÁDEŽ

ŠÍRE SVETADIELY

Šíre svetadiely
a v každom brata mám,

nech je čierny, biely,
pastier či ataman.

Šíre svetadiely
a v každom sestru mám,
hlas môj ku nej cieľi,
pokoj jej zvestúvam.

Šíre svetadiely -
vo všetkých druhov mám,
nie sú osirelí -
ani ja nie som sám.

/ In: Nová cesta. - Roč. 11, č. 2 (1989), s. 15 /

- 161. Šíre svetadiely.** In: Nová cesta. - Roč. 11, č. 2 (1989), s. 15
162. Džbankári. Ilustr. Jozef Cesnak. In: Slniečko. - Roč. 44, č. 7 (1990), s. 20
163. Spáč. Ilustr. Lucia Vicová. In: Nová cesta. - Roč. 12, č. 9 (1990), s. 15
164. Vozík. In: Nová cesta. - Roč. 12, č. 10 (1990), s. 14
165. Džbankári. In: Slniečko. - Roč. 51, č. 6 (1997), s. 7

4.1.2.4 PREKLADY

- 166.** Koprda, Pavol
Talienske básnické storočie v slovenčine. In: Slovenské pohľady. - Roč. 104,
č. 8 (1988), s. 114-118
167. Guillén, Nicolas
Madrigal. Nová žena. Prel. Štefan Žáry a Vladimír Oleríny. In: Nové slovo. -
Roč. 31, č. 32 (1989), s. 18
168. Pasolini, Pier Paolo
Mamma-Roma. In: Revue svetovej literatúry. - Roč. 25, č. 7 (1989), s. 49-55
169. Pasolini, Pier Paolo
Rozhovor o vlasáčoch. In: Revue svetovej literatúry. - Roč. 25, č. 7 (1989), s. 45-48
170. Rimbaud, Jean Arthur
Slávnosti hladu. In: Romboid. - Roč. 25, č.12 (1990), s. 97
171. Rodari, Gianni
Školník. In: Zornička. - Roč. 45, č. 1 (1992), s. 7
172. Kohler, Barbara
Papierový člán / Prekl.. Magda Žáryová, Štefa Žáry. - In: Literárny týždenník. -
Roč. 6, č. 16 (1993), s. 8 Jednotlivé básne: **Eve Angele, Gudrun, Elektra**

4.1.3 LITERÁRNA PUBLICISTIKA

7.

Arómou " báčika z Chochoľova" je šmrncnutá návšteva francúzskych umelcov svetového mena, situovaná na Oravu, hniezdo zemianskych sedmoslivkárov a chválenkárov. Pri jednom z Hviezdoslavových Kubínov sa mi pošťastilo nocovať v drevenej minikúrii priateľa, básnika Thea H. Florina, a to v posteli, v ktorej údajne prespali svetoznámi umelci, spisovateľ Jean Cocteau a herec Jean Marais - hosťovi priatelia z čias jeho trvalého pobytu vo Francúzsku. Priznávam, že

Cocteau mi do tejto konštelácie akosi nepasuje. V korešpondentnom styku s Florinom síce boli, no v životnej podobe ho v Kubíne nezaevidovala živá duša. Nerád sa hýbal z Francúzska, ba ani z Paríža.

Ináč Jean Marais. Využívajúc zájazd svojej hereckej skupiny do ČSR, odskočil si za svojím "Frére natal et ami de confiance Theo" na Oravu a prenocoval v tej vzácnej, lež kratučkej posteli s nebesami, z ktorej jeho atletické telo prevísalo a nohy trčali von, na sčrvotočenú pavlač.

**Žáry, Štefan: Hostia, návštevy a iné ryby.
In: Literika. - Roč. 3, č. 4 (1998), s. 43-47**

- 173. Stretnutia s Pasolinim.** In: Revue svetovej literatúry. - Roč. 25, č. 7 (1989), s. 44-45
174. Diskusia na snemovaní spisovateľov. In: Literárny týždenník. - Roč. 3, č. 5 (1990), s. 2
175. Hedoník života a poézie : Zo spomienok na Rudolfa Fábryho. In: Slobodný piatok. Roč. 3, č. 552 (1992), s. 5
176. Inšpirátor Chalupkovho Turčína. (Z cyklu o zabudnutých národovcoch). In: Tvorba T. Roč. 2 (11), č. 4 (1992), s. 13-15
177. "Užaliarený" Slovák. (Z cyklu o zabudnutých národovcoch). In: Tvorba T. - Roč. 2 (11), č. 3 (1992), s. 20-23
178. Informačný kalendár nadrealizmu. In: Kultúrny život. - Roč. 29, č. 5 (1995), s. 5
179. Hostia, návštevy a iné ryby. In: Literika. - Roč. 3, č. 4 (1998), s. 43-47

4.2 AUTOR O SEBE A SVOJOM DIELE. ROZHOVORY

" Za môjho bystrického "panovania" ešte raz sme sa sťahovali, a to do najcentrálnejšieho centra: priamo pod ozrutnú vežu s generálom, na trh čiže ring, do toho tržného virvaru, do vône čerstvého ovocia i zeleniny i mnohých pachutí, čo prenikali zo starých domácností, z Krížnej a z Kakatky a najmä z kalom spenenej riečky totožného mena, ktorá jednako nekalila mestu nebeský pocit života, rešpektujúc heslo: " Za živa v Bystrici a po smrti v nebi!"

"Aby miernila môj sklon k ľahkárstvu, pribrala matka na byt spolužiaka, triedneho eminenta, no najmä - na moje šťastie - osvieteného mládenca, ktorý sa rád aj mimoškolsky vzdelával a s vybraným vkusom zásoboval nás literatúrou. Za rok-dva, čo býval u nás, prečítali sme všetko najlepšie z miestnych knižníc, akými boli gymnaziálna, mestská, ymkárska, ba aj z pôžičiek od spolužiakov, ktorí - ako majetnejší - abonovali z Prahy českú i svetovú literatúru."

Bystrica tridsiatych rokov, už hodne "odbesterčená" a vďaka vplyvnej skupine Čechov a nezanedbateľnému počtu vidieckych študentov aj zdemokratizovaná, bola ideálnym miestom pre rast intelektu mladého človeka. Staručká spisovateľka Vansová na Fortničke, dobrá teta, stelesňujúca už klasičku, čo žičlivo pipľala vo mne literárne kurča, z ktorého sa neskôr vyklúľ čulý jastrabík. A hneď v susednom domci s výčapníckou čiapočkou na hlave pri otvorených oknách Bachove fúgy preludujúci ujo Viliam Figusch.

Vychovával ma život a literatúra. Vychoval som sa tým,
že úvahou a vnuknutím vedel som si vybrať vzory i vzorky,
ktoré na mňa blahodárne pôsobili a naznačili mi cestu, róz-
cestie, kde som hádzal kocku, čakajúc na pokyn Šťasteny.
Štefan Žáry/Zost. Jana Borguľová. Zborník materiálov
zo stretnutia s autorom v B. Bystrici dňa 1.12.1988

- 180.** Žáry, Štefan - Halámiková, Eva
Nepriahať labuť do káry. Hovoríme so spisovateľom Štefanom Žárym. Snímky Tibor Huszár. Fotogr. 2. In: Literárny týždenník. - Roč. 2, č. 45 (1989), s. /1/ a 11. Informácie o autorovi.
- 181.** Žáry, Štefan - Mikolaj, Dušan
Zelené roky básnika, prozaika a esejistu Štefana Žáryho. Fotogr. 1. In: Dotyky. - Roč. 1, č. 3 (1989), s. 37-39
- 182.** Žáry, Štefan - Mojík, Ivan
Na slovíčko so Štefanom Žárym. - Fotogr. 1. In: Práca. - Roč. 44, č. 30 (4.2.1989), s.6
- 183.** Žáry, Štefan
Bystrickje raňje slivke. In: Kultúrny život. - Roč. 24, č. 2 (1990), s. 14
- 184.** Žáry, Štefan - Koraušová, Elena
Život je oblúk : Hovoríme s básnikom a prozaikom - spisovateľom Štefanom Žárym.
In: Slovenská nedel'a. Magazínová príloha Slovenského denníka. - Roč. 2, č. 10 (1992), s. 3
- 185.** Žáry, Štefan
Básnik o sebe a iných. - Fotogr. 5. In: Národná obroda. - Roč. 4, č. 284 (6.12.1993), s. 9

4.3 O SPISOVATEĽOVI A JEHO DIELE

EDUARD GOMBALA

DOBRY DEŇ, BÁSNIKI!

(Štefanovi Žárymu)

*Sny dosnívané sotva dopoly
vábili aj sen nášho harlekýna.
Svet v celku prestal mu byť po vôli,
tesnou mu zvidela sa domovina;
započul šumieť cudzokrajné vína
a bez obzretia bral sa v iný svet,
nezvesiac doma ani kapsu z klina,
pútnikom stal sa večný domased.*

*Časom čas zráža z výšok sokoly,
časom im čas-kat hlávky v letku stína,
smrť seje svoje semä do polí,
ponad sny veje desná Meluzína...
Tu pútnik na svoj domov zaspomína,
na prosté slová ulietnutých viet,*

*od diaľných brehov Hrona spod Urpína
a musí naspäť domov večný domased.*

*Ustal čas mečov, došlo na vavríny,
hnala sa doba nad krátermi ciest;
oprášil pútnik z duše horké splíny
a prestal život cítiť ako trest.
Do kvetu šla i pláňcia ratolešť,
a svet si strábil bolesť skrvavenú...
Šiel pútnik domov modro neba zniest'
a zasiať ho pred teplú rodnú stenu.
/úryvok/*

KNIHY:

186. Borgul'ová, Jana: Štefan Žáry : Zborník materiálov zo stretnutia s autorom v Banskej Bystrici dňa 1. decembra 1988. - Martin: Osveta, 1989. - 66 s.
187. Encyklopédia slovenských spisovateľov. 2. zv. - Bratislava: Obzor, 1984. S. 278-280
188. Hajková, Ľuba: Návraty domov : Pásmo poézie Štefana Žáryho. Bratislava: Lita, 1984. 21 s.
189. Kasáč, Zdenko - Bagin, Albín: Dejiny slovenskej literatúry 3 : Novšia slovenská literatúra (1918-1945). - Bratislava: Slovenské pedagogické naklad., 1984. - S. 115-119
190. Kasáč, Zdenko - Plutko, Pavol: Antológia slovenskej literatúry 20. storočia. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1985. - S. 177-179
191. Pišút, Milan: Dejiny slovenskej literatúry. Bratislava: Osveta, 1962. - S. 665-669
192. Pišút, Milan: Dejiny slovenskej literatúry. Bratislava: Obzor, 1984. - S. 648-653
193. Plintovič, Ivan: Básnická tvorba Štefana Žáryho. Bratislava, 1967
194. Rosenbaum, Karol: Dejiny slovenskej literatúry V : Literatúra v rokoch 1918-1945. Bratislava: veda, 1984. - S. 556-560
195. Sliacky, Ondrej: Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež. Bratislava: Mladé letá, 1979. - S. 323-325
196. Sliacky, Ondrej: Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež. Bratislava: Mladé letá, 1970.- S. 404-406
197. Števček, Ján: Dejiny slovenskej literatúry 4 : Slovenská literatúra po roku 1945. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1987. - S. 22-25

ČLÁNKY:

198. Andruška, Peter: Nové cesty a návraty. K 70. narodeninám zaslúžilého umelca Štefana Žáryho. In: Príroda a spoločnosť. - Roč. 37, č. 23 (1988), s. /46-47/, 48
199. (bn): Básnikové odchody a návraty. Zaslúžilý umelec Štefan Žáry sedemdesiatročný. In: Práca. - Roč. 43, č. 293 (13.12.1988), s. 6
200. Hujík, Viktor: Večný experimentátor. In: Ľud. - Roč. 41, č. 293 (13.12.1988), s. 5
201. Kasáč, Zdenko: Prvotina maturanta. In: Smer. - Roč. 40, č. 294 (14.12.1988), s. 4
202. Marušiak, Ondrej: Vidieť pod kožu. In: Nové slovo. - Roč. 30, č. 49 (1988), s. 18-19
203. Plintovič, Ivan: Priestory človečiny. In: Literárny týždenník. - Roč. 1, č. 12 (1988), s.3
204. Plintovič, Ivan: Slovo-doména aj osud. In: Pravda. - Roč. 69, č. 291 (10.12.1988), s. 3
205. Rande s básnikom. In: Smer. - Roč. 40, č. 284 (2.12.1988), s. 3
206. Števček, Pavol: Sedemdesiatnik Žáry. In: Nové knihy. - Č. 50(1988), s. /1/
207. Vlček, Adam: Mladosť sedemdesiatnika. In: Slovensko. - Roč. 12, č. 12 (1988), s. 14
208. (vsl): Básnik s dychom domova. In: Smer. -Roč. 40, č. 294 (14.12.1988), s. /4/
209. Petřík, Vladimír: Štefan Žáry-prozaik. In: Romboid.- Roč. 24, č. 3 (1989), s. 51-56
210. Ulica peknej lampy. In: Literárny týždenník. - Roč. 3, č. 8 (1990), s. 2

5. REGISTRE

5.1 MENNÝ REGISTER

Andruška, Peter 198
Apollinaire, Guillaume 94
Bagin, Albín 189
(bn) 199
Bonko, Ivan 62, 73, 75
Borgul'ová, Jana 186
Bžoch, Jozef 34, 41, 64, 66, 70
Čižmárik, Rudolf 63
Eluard, Paul 90
Gatto, Alfonso 99
Guillén, Nicolas 89, 100, 167
Hajková, Ľuba 188
Halamíková, Eva 180
Hochel, Igor 36
Hujík, Viktor 200
Kasáč, Zdenko 189-190, 201
Kohler, Barbara 172
Koprda, Pavol 166
Koraušová, Elena 184
Lorca, Federico Garcia 91
Machalová, Gabriela 44
Marušiak, Ondrej 202
Mikolaj, Dušan 181
Mojík, Ivan 37, 65, 182
Neruda, Pablo 88
Noge, Július 35, 60
ob 61
Oleríny, Vladimír 167
Pasolini, Pier Paolo 95, 168-169
Petrík, Vladimír 209
Pignotti, Lamberto 96
Pišút, Milan 191-192
Plintovič, Ivan 46, 72, 193, 203-204
Plutko, Pavol 190
Quasimodo, Salvatore 93, 98
Rimbaud, Arthur 87, 170
Rodari, G. 92, 171
Rosenbaum, Karol 194
Šliacky, Ondrej 195-196
Štefančík, Roman 43
Števček, Ján 197
Števček, Pavol 38, 206
Tazberík, Ján 42
Ungaretti, Giuseppe 97
Valček, Peter 59, 71
Válek, Igor 69
Viček, Adam 207
Vlnka, Jaroslav 45
(vsl) 208

Žáryová, Magda 172

5.2 REGISTER NÁZVOV LITERÁRNYCH PRÁC

A uvádzaj do pokúšenia 25
Adam a Eva 130
Aká to vôňa 12
Ako dočiahneme slnce 83-84
Ako sa hrajú katove deti 102
Ako sa zveľadujú panoptiká 103
Ako zima koncertuje 85
Amfiteáter 104
Amicus a Celestín 159
Anekdotický slovník slovenských spisovateľov 68
AOSS /a iné/ 132
Apeninský vzduch 47-48
Azúrová anabáza 52
Cesta 11
Časomer 148
Červená žufanka a iné vodorozprávky 81-82
Čierna Ofélia 32
Čo stud ubráni... 133
Daliáda 123
Demeter 128
Dobrý deň, pán Villon 7-8
Dolu na juhu 49-50
Dych domova 28
Dvanásťkrát žena 20
Džbánkari 162, 165
Exotika 119
Fašiangová 126
Fausta 153
Fetovala a neznala 109
Heraldika 134
Hlasy 135
Hrdinstvo 119
Iduna 136
Ikar večne živý 16
Inzerát 126
Katarína 129
Kde citróny kvitnú 51
Kde si zmokol, tam sa suš 114
Keď vtáčka lapajú 114
King Kong 105
Kotvy a krídla 31
Krásne črepy útlobokej vázy 154
Krásne gýče 106
Krv básnika 148
Ktorýsi deň z konca leta 74
Kukučkové hodiny 81
Leto nášho dospievania 27
Ľudské vzťahy 108
Malá letná suita v štyroch vetách 40

Maniak slobody 148
Meč a vavrín 9-10
Môj trezor 137
Múza oblieha Tróju 21
Návšteva 13
Návšteva kráľa Ubu 148
Nedávny dávny svet 67
Nevypovedané 107
Noktambul 138
Novoročná 150
Obet' 119
Ohňostroj 80
Once more! 139
Opojenie 30
Osmelenie do dňa 18
Osobné dejiny 140, 149
Pasák písmen 150
Pavúk pútnik 5
Pečať plných amfor 4
Pes všetkých dvorov 114
Plechový gombík 141
Po mne iní 14-15
Podsitnianske reminiscencie 157
Pochabá kantiléna 108
Posledný romantik /a iné/ 148
Povedzte mojej materi 109
Povesti a báje 77-79
Poznanie 119
Precitnutia 142
Predo mnou leží ... 156
Predpoveď 110
Pri Prešporke kraj Dunaja 143
Prostoparodné kalendárium 127
Prostoparodné porekadlá 112-114
Prostoparodné spievanky 111, 116-118, 120
Prvá veta 151
Púť za kolibríkom 22
Rande s básnikmi 58, 152
Rituálny rez cez zápästie ... 144
Rok s vlčicou 56
Romanca o Esmeralde a iné básne 19
Samsom a Dalila 119
Satirikon 33
Skloňovanie 158
Slnovraty 86
Slogany 126
Smaragdové rúno 29
Snímanie masiek 54
Spáč 163
Srdcia na mozaike 1
Stigmatizovaný vek 3
Stovežatý básnik 55
Svetojánsky sen 26
Šibi šibi masné ryby 124
Šíre svetadiely 161
Tak ísť a ísť 108
Tekutý poľovník 23-24
Ten nečuj šumiaci do hĺbky ... 145

Tobogan 39
Triumf 119
Úsmevné údolie 53
Útecha 150
Útek do Messiny 125
V chlapčenskom... 121
V pondelok do šichty pôjdem 115
Vajatali vrchy 114
Vákuum 146
(V)erbung /a iné/ 126
Vozík 164
Vták pihi 149
Z náučného slovníka 126
Záchranca 119
Zaslúbená zem 6
Zázračné oči 76
Zázračný triezvy koráb 17
Zemľanka 122
Zlatoústi rozprávači 57
Zvieratník 2
Žlté seanse 131
Žriedlo 147

5.3 REGISTER PREKLADOV

Básne pre všetkých 90
Dielo 87, 170
Elektra 172
Eve Angele 172
Gudrun 172
Krv zmnohonásobená 100
Madrigal 167
Mamma-Roma 168
Nová žena 167
Obrázky a bájky 92, 171
Papierový čln 172
Pásmo 94
Piesne Kuby 89, 100, 167
Ponorený hoboľ 98
Poznávanie človeka 96
Preklady 101
Rímske večery 95, 168-169
Rozhovor o vlasáčoch 169
Slávnosti hladu 170
Šny a akordy 97
Školník 171
Španielske romance 91
Talienske básnické storočie v slovenčine 166
Teraz, keď deň sa dvíha 93, 98
Túžba na lagúne 99
Vám patrím, vám spievam 88

5.4 REGISTER OSTATNÝCH PRÁC

Diskusia na snemovaní spisovateľov 174
Hedovník života a poézie 175
Hostia, návštevy a iné ryby 179
Informačný kalendár nadrealizmu 178
Inšpirátor Chalupkovho Trenčína 176
Stretnutia s Pasolinim 173
"Užaliarený" Slováč 177

Štefan Žáry. Personálna bibliografia

ZOSTAVILA: Katarína Donovalová e-mail: bibliografia@vkmk.sk
ZODP. REDAKTOR: Mgr. Peter Klinec
VYDALA: **Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici**
ROK VYDANIA: 1998
ISBN 80-88783-13-5